ZAKON O UPRAVI ("Sl. glasnik BiH", br. 32/2002, 102/2009 i 72/2017)

ZAKON O UPRAVI

("Sl. glasnik BiH", br. 32/2002, 102/2009 i 72/2017)

POGLAVLjE I - OPŠTE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuje se organizacija uprave institucija Bosne i Hercegovine u pogledu položaja, uloge, strukture, ovlaštenja i obaveza organa uprave i druga pitanja od značaja za organizaciju i rad tih organa u vršenju poslova uprave.

Član 2

Poslove uprave iz nadležnosti Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH) obavljaju ministarstva i upravne organizacije kao samostalne upravne organizacije, upravne organizacije u sastavu ministarstava (u daljnjem tekstu: organi uprave), kao i druge institucije Bosne i Hercegovine osnovane posebnim zakonom ili kojima je posebnim zakonom povjereno obavljanje poslova uprave.

Određene poslove uprave mogu obavljati preduzeća, ustanove i druga pravna lica, kad im je zakonom povjereno vršenje javnih ovlašćenja (u daljnjem tekstu: institucije s javnim ovlašćenjima).

Organi uprave obavljaju poslove iz svoje nadležnosti samostalno, u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Član 3

Organe uprave osniva Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Parlamentarna skupština) na prijedlog Savjeta ministara Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Savjet ministara) u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine.

Član 4

Organi uprave, u okviru svoje nadležnosti, obezbjeđuju efikasno i potpuno ostvarivanje prava, sloboda građana predviđenih u Ustavu BiH (u daljem tekstu: Ustav) kao i u aktima navedenim u Aneksu I Ustava.

Organi uprave, u okviru svoje nadležnosti, sarađivaće sa svim međunarodnim mehanizmima za nadgledanje ljudskih prava ustanovljenim za Bosnu i Hercegovinu i nadzornim organima ustanovljenim bilo kojim od međunarodnih sporazuma navedenim u Aneksu I Ustava.

Član 5

U organima uprave u ravnopravnoj upotrebi kao službeni jezici su bosanski, hrvatski i srpski jezik.

U postupcima pred organima uprave stranke se mogu koristiti i drugim jezikom ako taj jezik nije jedan od službenih jezika i to o trošku organa uprave pred kojim se vodi postupak.

Službeno pismo u organima uprave je ćirilica i latinica.

Član 6

Rad organa uprave dostupan je javnosti.

Javnost rada organa uprave može se ograničiti ili isključiti samo u slučajevima utvrđenim zakonom.

Član 7

U organima uprave obezbjeđuje se odgovarajuća nacionalna zastupljenost državnih službenika i zaposlenih u skladu sa nacionalnom strukturom stanovništva, a prema posljednjem popisu stanovništva u Bosni i Hercegovini.

Član 8

Bosna i Hercegovina, u skladu sa zakonom, odgovara za štetu koju organ uprave nanese fizičkom ili pravnom licu nezakonitim radom.

Bosna i Hercegovina ima pravo od državnih službenika ili zaposlenih zahtijevati naknadu iznosa koji je isplatila zbog njihovog nezakonitog rada na ime naknade štete, u roku od šest mjeseci od dana kada je nadoknadila štetu, ako je šteta nastala namjerno ili krajnjom nepažnjom državnih službenika, odnosno zaposlenih.

Član 9

Sredstva za rad organa uprave obezbjeđuju se u budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Budžet).

Sredstva za obavljanje poslova uprave koji se zakonom prenesu na institucije sa javnim ovlaštenjima obezbjeđuju se u Budžetu.

Prihodi koji se ostvare u obavljanju javnih ovlaštenja čine sredstva Budžeta, u skladu sa Zakonom o trezoru institucija Bosne i Hercegovine.

POGLAVLjE II - POSLOVI UPRAVE

Član 10

1. Zajedničke odredbe

Organi uprave u okviru svoje nadležnosti vrše sljedeće poslove:

1) Vode politike razvoja i sprovode zakone i druge propise;

2) vrše upravni nadzor nad sprovođenjem zakona i drugih propisa;

3) donose propise za sprovođenje zakona i drugih propisa;

4) predlažu i daju preporuke iz oblasti zakonodavstva;

5) daju odgovore na pitanja organa zakonodavne i izvršne vlasti koja se odnose na njihovu nadležnost;

6) obavljaju druge upravne i stručne poslove određene zakonom i drugim propisima.

2. Sprovođenje razvojne politike i zakona i drugih propisa

Član 11

Organi uprave u okviru svojih nadležnosti vode razvojnu politiku koja obuhvata utvrđivanje razvojnih strategija i podsticanje privrednog, socijalnog, kulturnog, sportskog, ekološkog i ukupnog društvenog razvoja.

Organi uprave sprovode zakone i druge propise njihovom neposrednom primjenom, rješavanjem upravnih stvari u upravnom postupku, donošenjem i izvršavanjem rješenja i drugih pojedinačnih akata, preduzimanjem upravnih mjera i upravnih radnji, praćenjem njihovog sprovođenja, davanjem obavještenja, izdavanjem stručnih uputstava i instrukcija za rad, pružanjem stručne pomoći, obavljanjem upravnog nadzora i obavljanjem drugih upravnih poslova iz svoje nadležnosti.

3. Obavljanje upravnog nadzora

Član 12

U obavljanju upravnog nadzora organi uprave nadziru sprovođenje zakona i drugih propisa, kao i zakonitost u radu i postupanju organa uprave i institucija BiH sa javnim ovlaštenjima.

Upravni nadzor iz stava 1. ovog člana obuhvata:

1) nadzor nad zakonitošću akata kojima se rješava u upravnim stvarima;

2) nadzor nad zakonitošću rada institucija sa javnim ovlaštenjima;

3) inspekcijski nadzor.

Član 13

Organi uprave u obavljanju upravnog nadzora, kada su zato ovlašteni zakonom, nadziru zakonitost rada organa uprave i institucija BiH sa javnim ovlaštenjima, a posebno upravnih akata kojima se rješava u upravnim stvarima, i u vezi s tim preduzimaju mjere za koje su ovlašteni zakonom.

Član 13a

Nadzor nad zakonitošću rada institucija s javnim ovlašćenjima organi uprave sprovode rješavanjem u postupku po žalbama, kao i kontrolom ostvarivanja prava i obaveza koja su u skladu sa zakonom prenesene na institucije s javnim ovlašćenjima.

Član 14

Organi uprave u obavljanju inspekcijskog nadzora iz svoje nadležnosti ostvaruju neposredan uvid u zakonitost rada, poslovanja i postupanja organa uprave, preduzeća, ustanova i drugih pravnih i fizičkih lica u vezi sa sprovođenjem zakona i drugih propisa, te preduzimaju upravne i druge mjere za koje su ovlašćeni zakonom, radi usklađivanja utvrđenog stanja sa propisom.

Član 15

Vršenje određenih poslova inspekcijskog nadzora (ekspertize, ispitivanja i sl.) može se zakonom, odnosno podzakonskim aktom povjeriti specijalizovanom pravnom licu, ako su za njihovo obavljanje potrebna posebna stručna znanja (tehničke i druge struke) ili primjena naučnih ili posebnih metoda, koje se mogu obezbijediti samo posebnom opremom (laboratorije i dr.), a za koje ne postoje kadrovske, tehničke i druge mogućnosti da se vrše u organu uprave.

4. Donošenje primjenjivih propisa

Član 16

Rukovodioci organa uprave donose propise s ciljem omogućavanja sprovođenja zakona i drugih propisa iz nadležnosti organa uprave kojim rukovode, kada su za to zakonom ovlašćeni.

5. Predlaganje i davanje preporuka u pogledu zakona i drugih propisa

Član 17

Rukovodioci organa uprave predlažu i daju preporuke u vezi sa propisima iz okvira nadležnosti organa uprave kojim rukovode ili prema zaključku Savjeta ministara.

Član 18

Organi uprave, u pripremi nacrta i predloga zakona i predloga drugih propisa iz svoje nadležnosti, dužni su pribaviti mišljenja nadležnih organa uprave, stalnih tijela Savjeta ministara i stručnih institucija i sprovesti postupak javnih konsultacija, ako je to značajno za definisanje određenih pitanja.

Organi uprave su dužni da u obrazloženju nacrta propisa navedu razloge zbog kojih određeni prijedlozi i sugestije organa i pravnih

lica iz stava 1. ovog člana nisu prihvaćeni.

6. Odgovaranje na pitanja organa zakonodavne i izvršne vlasti

Član 19

Organi uprave obavezni su pripremati i davati odgovore na pitanja Parlamentarne skupštine, Predsjedništva i Savjeta ministara u vezi sa izvršavanjem zakona i drugih propisa iz svoje nadležnosti kao i o stanju i problemima u oblasti za koju su ti organi osnovani.

7. Obavljanje drugih upravnih i stručnih poslova

Član 20

Organi uprave prate stanje u oblastima za koje su osnovani, a naročito sprovođenje razvojne politike i izvršavanje zakona i drugih propisa, preduzimaju mjere za koje su ovlašteni ili daju preporuke nadležnim organima u cilju izvršavanja zakona i drugih propisa.

Organi uprave prate stanje u oblastima za koje su obrazovani na osnovu podataka koje sami prikupljaju kada su za to ovlašteni zakonom, kao i podataka koje prikupljaju, obrađuju i dostavljaju drugi organi i pravna lica, na zahtjev organa uprave.

Na osnovu podataka iz stava 2. ovog člana organi uprave izrađuju analitičke, informativne i druge materijale, a prilikom izrade tih materijala organi uprave sarađuju međusobno, a po potrebi i sa stručnim i naučnim institucijama.

Član 21

Ako se zakonima i drugim propisima koji se predlažu ili prijedlozima koji su sadržani u analitičkim, informativnim ili drugim materijalima koje pripremaju organi uprave, zahtijevaju materijalni izdaci, organi uprave obavezni su da u obrazloženju tih propisa, kao i analitičkim, informativnim i drugim materijalima, iskažu sredstva koja su potrebna za sprovođenje tih propisa i materijala i odrede izvore iz kojih treba obezbijediti ta sredstva.

POGLAVLjE III - POVJERAVANjE JAVNIH OVLAŠTENjA

Član 22

Institucijama s javnim ovlašćenjima može se zakonom povjeriti obavljanje određenih upravnih i stručnih poslova iz nadležnosti organa uprave. U okviru povjerene nadležnosti institucije s javnim ovlašćenjima odlučuju u pojedinačnim stvarima o određenim pravima i obavezama građana, preduzeća, ustanova i drugih pravnih lica.

Institucijama sa javnim ovlaštenjima ne mogu se povjeravati poslovi inspekcijskog nadzora osim stručnih poslova koji su od značaja za vršenje inspekcijskog nadzora (ekspertize, tehnička ispitivanja i sl.) ako za vršenje tih poslova organi uprave nemaju tehničke i druge uslove.

Član 23

Na institucije sa javnim ovlaštenjima shodno se primjenjuju načela ovog zakona koja se odnose na samostalnost u radu organa uprave, zakonitost njihovog rada, javnost rada organa uprave, upotrebu službenih i ostalih jezika i pisma i druga načela utvrđena u čl. 4, 5, 6, 7. i 8. ovog zakona.

Član 24

Ako institucija sa javnim ovlaštenjima ne vrši povjerene poslove u skladu sa zakonom i drugim propisom, organ uprave koji vrši upravni nadzor obavezan je da pismeno upozori ovlašteni organ te institucije i predloži mu mjere za rješavanje tog pitanja, a prema potrebi, obavezan je da preduzme i druge mjere u okviru svojih prava i dužnosti kako bi se javna ovlaštenja obavljala u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Član 25

Upravni nadzor nad radom institucija sa javnim ovlaštenjima u obavljanju poslova uprave koji su preneseni na te institucije vrše organi uprave iz upravne oblasti za koju su ti organi osnovani, u skladu sa ovim i drugim zakonom.

Član 26

U vršenju upravnog nadzora nad radom institucija sa javnim ovlaštenjima, nadležni organ uprave ima pravo i dužnost naročito da:

1) provodi inspekcijski nadzor i u okviru svoje nadležnosti obezbjeđuje zakonito i blagovremeno obavljanje poslova;

2) rješava po žalbama protiv donesenih upravnih akata u vršenju povjerenih javnih ovlaštenja, kada je to utvrđeno zakonom;

3) daje stručna uputstva i objašnjenja za primjenu zakona i drugih propisa koji se odnose na vršenje povjerenih javnih ovlaštenja;

4) preduzima i druge mjere i vrši druga prava koja po zakonu ima drugostepeni organ uprave u upravnom postupku.

Institucija sa javnim ovlaštenjima dužna je nadležnom organu uprave koji vrši upravni nadzor nad njenim radom da najmanje jedanput godišnje podnese izvještaj o vršenju povjerenih javnih ovlaštenja i da na traženje organa uprave dostavlja određene podatke i dokumenta koja su od značaja za vršenje nadzora.

POGLAVLjE IV - ODNOS ORGANA UPRAVE PREMA PARLAMENTARNOJ SKUPŠTINI, PREDSJEDNIŠTVU I SAVJETU MINISTARA, MEĐUSOBNI ODNOSI ORGANA UPRAVE, ODNOSI ORGANA UPRAVE PREMA IZVRŠNIM ORGANIMA I ORGANIMA UPRAVE ENTITETA I BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE, ODNOSI ORGANA UPRAVE PREMA OMBUDSMENU ZA LjUDSKA PRAVA BOSNE I HERCEGOVINE

1. Odnos organa uprave prema Parlamentarnoj skupštini

Član 27

Organi uprave odgovorni su Parlamentarnoj skupštini za zakonito, potpuno, efikasno i profesionalno obavljanje poslova iz svoje nadležnosti.

Organi uprave imaju ovlaštenja i obaveze da Parlamentarnoj skupštini radi razmatranja iznose pojedina značajnija pitanja iz svoje nadležnosti i da daju preporuke u vezi sa sprovođenjem i izvršavanjem zakona i drugih propisa.

Organi uprave obavezni su da na zahtjev Parlamentarne skupštine podnose izvještaje o svom radu, o stanju u oblasti za koju su obrazovani, o izvršavanju zakona i drugih propisa i o sprovođenju

razvojne politike, da odgovaraju na pitanja poslanika - delegata Parlamentarne skupštine i da u skladu sa programom rada, odnosno na zahtjev Parlamentarne skupštine, pripremaju prijedloge zakona i druge propise, analitičke, informativne i druge materijale.

Organi uprave obavezni su na zahtjev Parlamentarne skupštine preduzeti odgovarajuće organizacione, kadrovske i druge mjere kojima se obezbjeđuje efikasno izvršavanje poslova.

2. Odnos organa uprave prema Predsjedništvu i Savjetu ministara

Član 28

S ciljem obezbjeđivanja sprovođenja zakona i drugih propisa, Parlamentarna skupština, Predsjedništvo i Savjet ministara, u okviru svojih nadležnosti, mogu prema organima uprave:

- utvrditi uputstva i smjernice o načinu sprovođenja zakona i drugih propisa,

- naložiti da u određenom roku donesu propise ili preduzmu mjere za koje su ovlašćeni i utvrde rokove za izvršavanje pojedinih zadataka,

- naložiti organima uprave da ispitaju stanje u oblastima iz svoje nadležnosti i da podnesu Predsjedništvu i Savjetu ministara izvještaj s odgovarajućim predlozima.

Član 29

Radi ostvarivanja odgovornosti organa uprave prema Predsjedništvu i Savjetu ministara, Predsjedništvo i Savjet ministara mogu, u okviru svojih nadležnosti, otvoriti raspravu o radu i odgovornosti organa uprave i utvrditi način ispitivanja stanja u oblasti iz njihove nadležnosti i pokrenuti postupak za smjenjivanje rukovodioca i zamjenika rukovodioca organa uprave.

Član 30

Organi uprave Predsjedništvu i Savjetu ministara, u okviru njihove nadležnosti, obavezni su dostavljati izvještaje o radu kao i o stanju u oblastima za koje su nadležni, te informacije, objašnjenja, podatke, spise i drugu dokumentaciju potrebnu za rad Predsjedništva i Savjeta ministara.

Organi uprave mogu od Predsjedništva i Savjeta ministara, u okviru njihove nadležnosti, tražiti uputstva i smjernice o određenim pitanjima sprovođenja zakona i drugih propisa. Predsjedništvo i Savjet ministara, u okviru svoje nadležnosti, obavezni su odgovarati na traženje organa uprave.

Organi uprave mogu Predsjedništvu i Savjetu ministara, u okviru njihove nadležnosti, predlagati razmatranje određenih pitanja za koje su nadležni i davati predloge za preduzimanje potrebnih mjera.

3. Međusobni odnosi organa uprave

Član 31

Međusobni odnosi organa uprave zasnivaju se na ovlaštenjima utvrđenim Ustavom i zakonom, kao i na saradnji, međusobnom informisanju i dogovaranju.

U ostvarivanju međusobne saradnje organi uprave obavezni su jedni drugima dostavljati podatke i informacije potrebne za obavljanje poslova, razmjenjivati informacije i iskustva i osnivati zajedničke stručne komisije i druga radna tijela, i ostvarivati druge oblike međusobne saradnje.

Član 31a

Organi uprave nadležni za poslove inspekcijskog nadzora, osim saradnje iz člana 31. ovog zakona, u sprovođenju inspekcijskog nadzora sarađuju sa nadležnim sudovima, tužilaštvima, organima uprave i drugim organima.

4. Odnos organa uprave prema izvršnim organima i organima uprave entiteta i Brčko Distrikta BiH

Član 32

Odnosi organa uprave prema izvršnim organima i organima uprave entiteta i Brčko Distrikta BiH zasnivaju se na ovlaštenjima utvrđenim Ustavom i zakonom, kao i na saradnji, međusobnom informisanju i dogovaranju.

Član 33

Organi uprave imaju pravo od izvršnih organa, organa uprave i drugih organa entiteta i Brčko Distrikta BiH da traže podatke,

izvještaje i ostalu dokumentaciju neophodnu za vršenje svojih nadležnosti utvrđenih Ustavom i zakonom.

Organi uprave su dužni izvršnim organima, organima uprave i drugim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH da dostave neophodne podatke potrebne za funkcionisanje tih organa.

5. Odnosi organa uprave prema ombudsmenu za ljudska prava Bosne i Hercegovine

Član 34

Odnos organa uprave prema ombudsmenu za ljudska prava BiH (u daljem tekstu: ombudsmen) zasniva se na obavezama organa uprave, utvrđenim Ustavom i zakonom, kao i na međusobnoj saradnji, informisanju i dogovaranju.

Član 35

Organi uprave obavezni su da omoguće ombudsmenu na njegov zahtjev, nesmetano ispitivanje njihove djelatnosti, odnosno rada državnih službenika u organu uprave.

Organi uprave obavezni su da ombudsmenu obezbijede sva službena dokumenta, uključujući i tajna, kao i upravne spise i obezbijede saradnju svakog državnog službenika posebno, u pribavljanju potrebnih informacija, dokumenata i spisa.

Organi uprave obavezni su ombudsmenu, na njegov zahtjev, obezbijediti i prisustvo pri rješavanju upravnih stvari.

Član 36

Ako organ uprave ne postupi po zahtjevu ombudsmena iz člana 35. ovog zakona, ombudsmen može od Savjeta ministara da zatraži da preduzme potrebne mjere prema rukovodiocu organa uprave.

POGLAVLjE V - ODNOSI ORGANA UPRAVE PREMA PREDUZEĆIMA, USTANOVAMA I DRUGIM PRAVNIM LICIMA I STRANKAMA

1. Odnosi organa uprave prema preduzećima, ustanovama i drugim pravnim licima

Član 37

Organi uprave u okviru svojih nadležnosti imaju prema preduzećima, ustanovama i drugim pravnim licima ovlašćenja i obaveze predviđene zakonom.

Član 38

Organi uprave sarađuju sa preduzećima, ustanovama i drugim pravnim licima koja su od značaja za rad organa uprave ili su od interesa za rad navedenih organa.

Preduzeća, ustanove i druga pravna lica obavezna su na zahtjev organa uprave dostavljati podatke i informacije iz svoje nadležnosti.

Postupak podnošenja zahtjeva, kojim organi uprave traže pristup određenim informacijama od pravnih lica iz člana 37. ovog zakona, kao i utvrđivanje izuzetaka kod objavljivanja tražene informacije, vrši se po odredbama Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini.

2. Odnos organa uprave prema strankama

Član 39

Organi uprave obavezni su da zahtjeve stranaka rješavaju u propisanim rokovima.

Organi uprave obavezni su da razmatraju i daju odgovore na predstavke i prijedloge koje im podnose stranke.

Član 40

Organi uprave ostvaruju neposredne kontakte sa strankama i obavezni su organizovati obavljanje poslova od značaja za ostvarivanje prava stranaka na način i pod uslovima kojima se strankama omogućuje da što jednostavnije, brže i efikasnije ostvaruju prava i izvršavaju obaveze kod tih organa.

Član 41

Rukovodilac organa uprave obavezan je da bez odgađanja razmotri podnijete predstavke, prijedloge i pritužbe stranaka na nepravilan odnos državnih službenika u organu uprave prema njima kada se obraćaju tim organima u cilju ostvarivanja prava, odnosno izvršavanja svojih obaveza.

Rukovodilac organa uprave obavezan je da ispita podnesene predstavke, prijedloge i pritužbe ako ih ocijeni osnovanim, da preduzme zakonom predviđene mjere prema državnom službeniku na čiji se rad predstavka odnosi.

Rukovodilac organa uprave obavezan je u roku od osam dana od dana prijema predstavke, prijedloga odnosno pritužbe stranci dati pismeni odgovor o preduzetim mjerama u vezi sa njihovom predstavkom, prijedlogom, odnosno pritužbom.

Član 42

Organi uprave u rješavanju upravnih stvari ne smiju od stranaka zahtijevati da pribavljaju uvjerenja i druge javne isprave o činjenicama o kojima organi uprave ili institucije sa javnim ovlaštenjima vode službene evidencije.

Uvjerenja i isprave iz stava 1. ovog člana, organ uprave, odnosno institucija sa javnim ovlaštenjima obavezno pribavlja po službenoj dužnosti.

Član 43

Kad se u upravnom postupku stranka odazove pozivu, a bez njene krivice službena radnja radi koje je pozvana nije obavljena, ima pravo da zahtijeva naknadu nastalih troškova.

O zahtjevu odlučuje rukovodilac organa uprave zaključkom u skladu sa propisima kojim se uređuje naknada troškova svjedocima u upravnom postupku.

Protiv zaključka iz stava 1. ovog člana stranka može pokrenuti upravni spor kod Suda Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Sud).

Troškovi iz stava 1. ovog člana isplaćuju se na teret sredstava za rad organa uprave pred kojim je vođen upravni postupak.

Član 44

Odredbe čl. 39. do 43. ovog zakona shodno se primjenjuju i na rad institucija sa javnim ovlaštenjima kada u obavljanju javnih ovlaštenja rješavaju o pravima i obavezama građana, javnih korporacija, komora, javnih preduzeća (društava), agencija i drugih pravnih lica.

POGLAVLjE VI - NAČELA ORGANIZACIJE ORGANA UPRAVE

1. Načela organizacije organa uprave

Član 45

Unutrašnja organizacija organa uprave zasniva se na načelu racionalnog i efikasnog rada organa uprave i načelu obezbjeđenja ekspertnog rada organa uprave, što uključuje i korištenje ekspertne i tehničke podrške postojećih institucija.

U cilju realizacije ovih načela, unutrašnjom organizacijom organa uprave obezbjeđuje se:

- racionalna organizacija rada, efikasno obavljanje poslova i uspješno rukovođenje organom uprave;

- grupisanje poslova u skladu sa njihovom prirodom i načinom njihovog obavljanja;

- potpunije objedinjavanje zajedničkih i opštih poslova radi njihovog racionalnog obavljanja i korištenja usluga zajedničkih službi osnovanih za potrebe svih ili pojedinih organa uprave;

- ostvarivanje pune saradnje organa uprave sa drugim organima, a naročito sa onim organima i institucijama koje su ustanovljene za pružanje ekspertne i tehničke pomoći.

2. Osnivanje organa uprave

Član 46

Organi uprave su ministarstva i upravne organizacije.

Član 47

Organi uprave se osnivaju i njihova nadležnost se utvrđuje zakonom koji donosi Parlamentarna skupština na predlog Savjeta ministara.

Organi uprave iz stava 1. ovog člana osnivaju se na način koji obezbjeđuje potpuno i racionalno obavljanje poslova uprave iz okvira nadležnosti institucija Bosne i Hercegovine, odnosno efikasno ostvarivanje prava i izvršavanje obaveza građana, preduzeća, ustanova i drugih pravnih lica.

Organi uprave osnivaju se u skladu sa obimom poslova i načelima grupisanja poslova prema vrsti, srodnosti i međusobnoj povezanosti i

sa potrebama efikasnog rukovođenja radom i obezbjeđenja samostalnosti u radu.

Član 48

Ministarstvo se osniva za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz nadležnosti BiH u oblastima u kojima organi uprave u cjelini ili u većem obimu neposredno obezbjeđuju izvršavanje zakona i drugih propisa i odgovaraju za njihovo izvršavanje.

Upravne organizacije se osnivaju za obavljanje upravnih i stručnih poslova čija priroda i način izvršavanja zahtijevaju posebnu organizovanost i samostalnost u radu.

Član 49

Za obavljanje stručnih, tehničkih i drugih poslova za potrebe Predsjedništva, Parlamentarne skupštine, Savjeta ministara i organa uprave mogu se osnovati određene stručne, tehničke i druge službe, kao zajedničke ili samostalne službe.

Organi iz stava 1. ovog člana mogu osnivati i druga tijela radi obavljanja stručnih, tehničkih i drugih poslova, kao i tijela za saradnju sa međunarodnim organizacijama u skladu sa obavezama preuzetim međunarodnim ugovorima.

O osnivanju službi iz stava 1. ovog člana za potrebe Predsjedništva odlučuje Predsjedništvo, za potrebe Parlamentarne skupštine odlučuje Parlamentarna skupština a za potrebe Savjeta ministara i organa uprave odlučuje Savjet ministara.

Službe iz stava 1. ovog člana odlukom osnivaju organi iz stava 2. ovog člana kojom se može, ako to priroda posla zahtijeva, odrediti da služba ima svojstvo pravnog lica.

Odlukom o osnivanju službe iz stava 4. ovog člana utvrdiće se postupak i ovlašćenje za donošenje pravilnika o unutrašnjoj organizaciji službe.

Član 50

Upravne organizacije mogu se osnivati kao samostalne upravne organizacije i kao upravne organizacije u sastavu ministarstva.

Upravne organizacije se osnivaju u obliku uprava, agencija, zavoda, direkcija, instituta, centara ili kancelarija.

Upravna organizacija ima svojstvo pravnog lica.

Član 51

Uprava se osniva za obavljanje upravnih, stručnih i drugih poslova iz njene nadležnosti, i to za pitanja koja zahtijevaju primjenu posebnih načina rada, a koje je neophodno obavljati u okviru organa uprave, odnosno za rješavanje u upravnim stvarima kada je za to izričito zakonom ovlašćena, za sprovođenje upravnih, odnosno inspekcijskih nadzora i za pripremanje nacrta zakona i predloga drugih propisa.

Agencija se osniva za obavljanje određenih stručnih i drugih poslova iz okvira nadležnosti BiH koji pretežno zahtijevaju primjenu stručnih i naučnih metoda rada i s njima povezanih upravnih poslova.

Zavod se osniva za vršenje određenih stručnih i drugih poslova koji pretežno zahtijevaju primjenu stručnih i naučnih metoda rada i s njima povezanih upravnih poslova čija priroda i način izvršavanja zahtijeva posebno organizovanje i samostalnost u radu.

Direkcija se osniva za vršenje određenih stručnih poslova pretežno privrednog karaktera i s njima povezanih upravnih poslova čija priroda i način izvršavanja zahtijevaju posebno organizovanje i samostalnost u radu.

Institut se osniva izuzetno, kada to odgovara prirodi posla ili kada se finansiranje, osim iz državnog budžeta, vrši i iz drugih izvora.

Centar se osniva za prikupljanje, sređivanje i razvrstavanje podataka od interesa za djelatnost za koju je osnovan, ostvarivanje saradnje sa organima uprave kao i drugim pravnim licima, odlučivanje u upravnim stvarima za koje je osnovan te za obavljanje i drugih poslova utvrđenih zakonom.

Kancelarija se osniva za obavljanje upravnih i stručnih poslova čija priroda i način izvršavanja zahtijevaju posebu organizovanost i samostalnost u radu.

Upravne organizacije mogu se osnivati u sastavu ministarstva ako je to potrebno zbog međusobne povezanosti poslova iz nadležnosti

ministarstva i uprave i kad je, pored određenog stepena samostalnosti u vršenju poslova iz nadležnosti uprave, potrebno obezbijediti usmjeravanje i nadzor u obavljanju poslova tih upravnih organizacija od strane ministarstva.

3. Unutrašnja organizacija organa uprave, stručnih, tehničkih i drugih službi

Član 52

Unutrašnja organizacija organa uprave utvrđuje se pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji.

Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji ministarstva donosi ministar, uz saglasnost Savjeta ministara.

Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji samostalne upravne organizacije donosi rukovodilac samostalne upravne organizacije, uz saglasnost Savjeta ministara.

Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji upravne organizacije u sastavu ministarstva donosi ministar na prijedlog rukovodioca upravne organizacije u sastavu ministarstva, uz saglasnost Savjeta ministara.

U postupku donošenja pravilnika o unutrašnjoj organizaciji organa uprave, institucija Bosne i Hercegovine, drugih pravnih lica iz člana 2. ovog zakona i službi iz člana 49. stav 1. ovog zakona, donosilac pravilnika dužan je da prethodno pribavi mišljenja Ministarstva pravde, Ministarstva finansija i trezora i Kancelarije za zakonodavstvo Savjeta ministara.

Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji organa uprave i službi iz člana 49. stav 1. ovog zakona mora biti usklađen sa nadležnostima propisanim zakonom, kao i sa principima o unutrašnjoj organizaciji organa uprave, koje odlukom propisuje Savjet ministara.

Član 53

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji organa uprave utvrđuju se:

- organizacione jedinice i njihova nadležnost;

- način rukovođenja;

- programiranje i izvršavanje poslova;

- ovlaštenja i odgovornosti državnih službenika u obavljanju poslova;

- ukupan broj državnih službenika i zaposlenih za obavljanje poslova;

- naziv i raspored poslova po organizacionim jedinicama, sa opisom poslova za svakog državnog službenika i zaposlenog ili grupu državnih službenika i zaposlenih sa potrebnim uslovima u pogledu stručne spreme i drugih uslova za rad na određenim poslovima;

- broj pripravnika koji se primaju u radni odnos i uslovi za njihov prijem.

Poslovi organa uprave u Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji grupišu se prema njihovoj vrsti, srodnosti, obimu i stepenu složenosti, odgovornosti i drugim uslovima za njihovo obavljanje.

4. Radni odnosi u organima uprave

Član 54

Radni odnosi u organima uprave državnih službenika, zaposlenika i ostalih zaposlenih uređuju se Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine, Zakonom o radu u institucijama Bosne i Hercegovine i drugim posebnim zakonima.

5. Rukovođenje organima uprave

Član 55

Radom ministarstva rukovodi ministar, a radom upravne organizacije rukovodi direktor, odnosno rukovodilac čiji je naziv određen zakonom o osnivanju upravne organizacije.

Ministar ima zamjenika koji se imenuje na isti način kao i ministar, s tim da ne može biti iz istog konstitutivnog naroda iz kojeg je imenovan ministar.

Direktor odnosno rukovodilac samostalne upravne organizacije ima zamjenika, koji ne može biti iz istog konstitutivnog naroda iz kojeg je imenovan direktor odnosno rukovodilac.

Član 55a

Nakon isteka mandata ministra i zamjenika ministra, rukovodioca i zamjenika rukovodioca samostalne upravne organizacije, rukovodioca i zamjenika rukovodioca upravne organizacije u sastavu

ministarstva i rukovodilaca i zamjenika rukovodilaca drugih institucija Bosne i Hercegovine osnovanih posebnim zakonom ili kojima je posebnim zakonom povjereno obavljanje poslova uprave, njihova prava, obaveze i ovlašćenja ostaju na snazi do novog imenovanja na tu dužnost.

Organ nadležan za imenovanje rukovodioca samostalne upravne organizacije, upravne organizacije u sastavu ministarstva i rukovodilaca drugih institucija Bosne i Hercegovine osnovanih posebnim zakonom ili kojima je posebnim zakonom povjereno obavljanje poslova uprave u slučaju prestanka mandata imenovanih rukovodilaca, iz razloga koji nije istek vremena na koje je imenovano, imenovaće vršioca dužnosti radi obezbjeđenja nesmetanog funkcionisanja institucije samo ako je zamjenik rukovodioca spriječen da obavlja svoju dužnost.

Vršilac dužnosti može biti imenovan na period koji ne može biti duži od tri mjeseca.

Izuzetno, a radi sprečavanja nastanka štetnih posljedica za rad i funkcionisanje institucije, organ nadležan za imenovanje rukovodioca i zamjenika rukovodioca iz stava 1. ovog člana može donijeti rješenje o imenovanju vršioca dužnosti rukovodioca na još jedan period od tri mjeseca u naročito opravdanim slučajevima, kao što je slučaj kada postupak imenovanja rukovodioca i zamjenika rukovodioca nije okončan i slično.

Vršilac dužnosti ima sva prava, obaveze i ovlašćenja rukovodioca, odnosno zamjenika rukovodioca za vrijeme obavljanja te dužnosti.

Član 56

Direktora odnosno rukovodioca i zamjenika direktora samostalne upravne organizacije imenuje Savjet ministara na predlog predsjedavajućeg Savjeta ministara, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Direktora odnosno rukovodioca upravne organizacije u sastavu ministarstva imenuje Savjet ministara na prijedlog ministra.

Posebne uslove za imenovanje rukovodioca i zamjenika rukovodioca iz st. 1. i 2. ovog člana utvrdiće Savjet ministara posebnim aktom, ako ti uslovi nisu propisani posebnim zakonom, na prijedlog Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ministarstvo pravde).

Ministarstvo pravde će obavezno prilikom sačinjavanja prijedloga akta iz stava 3. ovog člana konsultovati organ uprave za koji se utvrđuju posebni uslovi.

Član 57

U rukovođenju pojedinim područjima rada ministru pomažu rukovodeći državni službenici i savjetnici ministra i zamjenika ministra.

U ministarstvu se postavljaju sekretar, pomoćnik ministra i glavni inspektor.

U samostalnoj upravnoj organizaciji i upravnoj organizaciji u sastavu ministarstva mogu se postavljati pomoćnici direktora.

Rukovodeći državni službenici za svoj rad odgovaraju ministru, odnosno direktoru upravne organizacije.

Član 58

Pomoćnik ministra rukovodi osnovnom organizacionom jedinicom (sektorom) i odgovoran je za korištenje finansijskih, materijalnih i ljudskih potencijala dodijeljenih osnovnoj organizacionoj jedinici.

Pomoćnik direktora samostalne upravne organizacije rukovodi određenim područjem rada ili osnovnom organizacionom jedinicom i vrši druge poslove iz određene oblasti koje mu odredi direktor.

Glavni inspektor neposredno organizuje i rukovodi radom inspektora u određenoj oblasti inspekcijskog nadzora.

Savjetnik ministra, zamjenika ministra i savjetnik direktora upravne organizacije u sastavu ministarstva vrše poslove iz određene oblasti rada koji podrazumijevaju odgovornost, visok stepen stručnosti i nezavisnosti u određenim oblastima rada u okviru organizacionih jedinica.

Član 59

Način postavljenja i razrješenja rukovodećih državnih službenika iz člana 57. ovog zakona uređuje se odredbama Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine.

Organ nadležan za imenovanje rješenjem imenuje rukovodioca i zamjenika rukovodioca samostalne upravne organizacije, rukovodioca i zamjenika rukovodioca upravne organizacije u sastavu ministarstva i rukovodioce i zamjenike rukovodilaca drugih institucija Bosne i Hercegovine osnovanih posebnim zakonom ili kojima je posebnim zakonom povjereno obavljanje poslova uprave.

Organ nadležan za imenovanje rukovodioca i zamjenika rukovodioca iz stava 2. ovog člana prije imenovanja rukovodioca i zamjenika rukovodioca dužan je da donese i rješenje o razrješenju rukovodioca i zamjenika rukovodioca koji su do momenta imenovanja obavljali dužnost rukovodioca i zamjenika rukovodioca, osim ako posebnim zakonom nije drugačije propisano.

Ako organ iz stava 2. ovog člana ne donese i rješenje o razrješenju iz stava 3. ovog člana, danom stupanja na snagu rješenja iz stava 2. ovog člana po sili zakona prestaje mandat licu koje je ranije obavljalo tu dužnost.

Ako lice kojem je mandat prestao u skladu s odredbama stava 4. ovog člana smatra da su mu po osnovu prestanka mandata povrijeđena prava iz radnog odnosa, može zatražiti zaštitu tog prava pred Sudom u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu rješenja o imenovanju rukovodioca i zamjenika rukovodioca iz stava 2. ovog člana.

Član 60

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji ministarstva, odnosno upravne organizacije utvrđuju se radna mjesta rukovodećih državnih službenika, poslovi koje oni obavljaju i njihova ovlaštenja u vršenju državne službe.

Rukovodeći državni službenici ostvaruju svoja prava, obaveze i odgovornosti iz radnog odnosa shodno propisima koji se primjenjuju na državne službenike u organima uprave, ako zakonom nije drugačije određeno.

POGLAVLjE VII - OVLAŠTENjA, OBAVEZE I ODGOVORNOSTI RUKOVODIOCA ORGANA UPRAVE

1. Rukovodilac organa uprave, njegov zamjenik, rukovodeći službenici i službenici sa posebnim ovlaštenjima

Član 61

Organom uprave rukovodi rukovodilac.

Rukovodilac organa uprave predstavlja organ uprave, organizuje i obezbjeđuje zakonito i efikasno obavljanje poslova, donosi propise i izdaje druge akte za koje je ovlašten i preduzima druge mjere iz nadležnosti organa uprave, te odlučuje u skladu sa zakonom o pravima, obavezama i odgovornostima državnih službenika i zaposlenih u vršenju službe.

Rukovodioca organa uprave imenuje i razrješava organ određen Ustavom i zakonom.

Rukovodilac organa uprave obavezan je da na osnovu i u okviru Ustava, zakona, drugih propisa i smjernica Savjeta ministara savjesno vrši povjerenu mu funkciju i lično je odgovoran za njeno vršenje, kao i za rad organa kojim rukovodi.

Član 62

Rukovodilac organa uprave ima zamjenika koji ga zamjenjuje ukoliko on nije u mogućnosti da obavlja svoja ovlaštenja i obaveze.

Zamjenika rukovodioca organa uprave imenuje i razrješava organ koji imenuje rukovodioca, ako Ustavom i zakonom nije drugačije određeno.

O broju zamjenika rukovodioca organa uprave odlučuje se propisom o osnivanju organa uprave.

Član 63

Rukovodiocu organa uprave u rukovođenju pojedinim područjima rada pomažu rukovodeći državni službenici.

Rukovodećeg državnog službenika imenuje nadležna institucija, u skladu sa Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine.

Član 64

Poslove inspekcijskog nadzora i druge značajnije upravne i stručne poslove obavljaju državni službenici sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima (u daljem tekstu: državni službenici sa posebnim ovlaštenjima), koje postavlja i razrješava rukovodilac organa uprave, ako zakonom nije drugačije određeno.

Državni službenici sa posebnim ovlaštenjima postavljaju se na radna mjesta prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji organa uprave.

Član 65

Rukovodilac organa uprave, njegov zamjenik i savjetnik ne smiju obavljati dužnost ili biti na poziciji koja dovodi do sukoba interesa kako je to regulisano Zakonom o sukobu interesa u institucijama vlasti Bosne i Hercegovine, a rukovodeći državni službenici ne smiju obavljati dužnost ili biti na poziciji koja dovodi do sukoba interesa kako je to regulisano Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine.

2. Odgovornost rukovodioca organa uprave i njegovog zamjenika

Član 66

Rukovodilac organa upave i njegov zamjenik odgovorni su ako se u izvršavanju svojih ovlaštenja i obaveza ne pridržavaju zakona, smjernica Parlamentarne skupštine, Predsjedništva i Savjeta ministara.

U slučaju postojanja odgovornosti iz stava 1. ovog člana rukovodilac organa uprave i njegov zamjenik razrješavaju se sa funkcije, a razrješavanje ne isključuje krivično gonjenje ni odgovornost za naknadu štete, ako Ustavom ili zakonom nije drugačije određeno.

Prijedlog za razrješavanje rukovodioca organa uprave i njegovog zamjenika podnosi organ određen Ustavom i zakonom.

Član 67

U postupku razrješavanja obezbijediće se rukovodiocu organa uprave, odnosno njegovom zamjeniku, da se izjasni o činjenicama zbog kojih je pokrenut postupak razrješavanja kao i da daje

obavještenja i potrebne podatke od značaja za utvrđivanje te odgovornosti.

Organ nadležan za razrješavanje povodom prijedloga za razrješavanje donosi odluku kojom se utvrđuje postojanje razloga za razrješavanje ili odluku kojom se odbija prijedlog za razrješavanje.

Povodom prijedloga za razrješavanje organ nadležan za razrješavanje može, i kada nema osnova za donošenje odluke o smjenjivanju, ukazati na nepravilnosti u radu rukovodioca i njegovog zamjenika.

Organ nadležan za razrješavanje može, dok traje postupak smjenjivanja, udaljiti od obavljanja ovlaštenja i obaveza rukovodioca organa uprave, odnosno njegovog zamjenika.

Protiv odluke o prijedlogu za razrješavanje rukovodioca organa uprave i njegovog zamjenika, kao i odluke o udaljenju od obavljanja funkcije dok se vodi postupak za razrješavanje, ne mogu se koristiti pravna sredstva.

Član 68

Rukovodilac organa uprave, odnosno njegov zamjenik, ako smatra da nije u mogućnosti da uspješno obavlja povjerena ovlaštenja i obaveze i ne može preuzeti odgovornost za njihovo vršenje, ima pravo podnijeti ostavku.

Rukovodilac, odnosno njegov zamjenik ostaju na dužnosti do roka određenog zakonom ili roka koji odredi organ nadležan za odlučivanje o ostavci.

Podnesena ostavka ne isključuje vođenje postupka smjenjivanja iz razloga predviđenih u članu 66. ovog zakona.

POGLAVLjE VIII - DRŽAVNI SLUŽBENICI, POLICIJSKI SLUŽBENICI, OSTALI SLUŽBENICI I ZAPOSLENICI

Član 69

Poslove uprave u organima uprave obavljaju državni, policijski i ostali službenici.

Pomoćne i tehničke poslove za potrebe organa uprave obavljaju zaposleni.

Član 70

Prijem državnih, policijskih, ostalih službenika i zaposlenika u radni odnos u organe uprave i institucije s javnim ovlašćenjima kao i ostvarivanje prava, obaveza i odgovornosti po osnovu rada uređuje se Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine, Zakonom o radu u institucijama Bosne i Hercegovine i drugim posebnim zakonima ili propisima koje donosi Savjet ministara, shodno ovlašćenjima utvrđenim zakonom.

POGLAVLjE IX - INSPEKCIJSKI NADZOR

1. Zajedničke odredbe o inspekcijskom nadzoru

Član 71

Poslove inspekcijskog nadzora vrše organi uprave u skladu sa zakonom.

Poslove inspekcijskog nadzora obavljaju inspektori, kao državni službenici sa posebnim ovlašćenjima koji su samostalni u svom radu u granicama ovlašćenja utvrđenih zakonom.

Inspektori su dužni da se stručno obrazuju i usavršavaju za obavljanje inspekcijskih poslova, na osnovu programa opšteg stručnog usavršavanja inspektora koji donosi Agencija za državnu službu Bosne i Hercegovine, na prijedlog Ministarstva pravde. Program posebnog obrazovanja i usavršavanja inspektora u organima koji vrše inspekcijski nadzor donosi rukovodilac organa, na osnovu utvrđene potrebe za takvim obrazovanjem i usavršavanjem.

Kad to potreba službe zahtijeva, rukovodilac organa uprave može da ovlasti drugog državnog službenika organa uprave koji ima odgovarajuću stručnu spremu da izvrši određene poslove inspekcijskog nadzora, odnosno da inspektoru pomaže u obavljanju nadzora, o čemu se donosi rješenje.

Član 72

Inspektor ima iskaznicu kojom dokazuje svoje službeno svojstvo, identitet i ovlaštenja predviđena zakonom.

Mministar pravde propisuje oblik i sadržaj iskaznice, a iskaznicu inspektoru izdaje rukovodilac organa uprave u kojem taj inspektor

radi.

Član 73

Postupak inspekcijskog nadzora pokreće i vodi inspektor po službenoj dužnosti.

Svako fizičko i pravno lice ima pravo da podnese inicijativu za vršenje inspekcijskog nadzora i preduzimanje upravnih mjera za koje je inspektor ovlašćen zakonom.

Ako inspektor ocijeni da su navodi iznijeti u inicijativi osnovani, dužan je da zatraži izjašnjenje od organa na čiji se rad navodi u inicijativi odnose ili da izvrši neposredan inspekcijski nadzor.

Ako ne dobije traženo izjašnjenje iz stava 3. ovog člana u ostavljenom roku ili ako su traženo izjašnjenje i dostavljeni dokazi nedovoljni za nesporno utvrđivanje činjeničnog stanja u pogledu provjere osnovanosti navoda iz podnesene inicijative, inspektor će izvršiti neposredan inspekcijski nadzor.

Inspektor će inicijatora obavijestiti o ishodu postupanja po navedenom zahtjevu u roku od 30 dana od dana prijema inicijative.

Svaki organ čiji rad podliježe inspekcijskom nadzoru dužan je da inspektoru omogući obavljanje nadzora i daje mu potrebna obavještenja i podatke od značaja za obavljanje nadzora.

Za tačnost i vjerodostojnost obavještenja i podataka iz stava 6. ovog člana odgovoran je rukovodilac organa uprave čiji rad podliježe inspekcijskom nadzoru.

Član 74

U obavljanju inspekcijskog nadzora inspektor ima pravo da neposredno pregleda poslovne prostorije i druge objekte, proces rada, proizvode i drugu robu, isprave i druge dokumente, kao i da obavlja druge radnje u skladu sa svrhom inspekcijskog nadzora (utvrđivanje identiteta lica, saslušavanje, uzimanje uzoraka radi analize i sl.).

Ako se inspektoru u obavljanju inspekcijskog nadzora onemogućava vršenje pregleda ili pruži fizički otpor ili ako taj otpor osnovano očekuje, inspektor može zatražiti pomoć nadležne policije koja je

obavezna pružiti potrebnu zaštitu i omogućiti inspektoru da izvrši inspekcijski nadzor.

Član 74a

Inspekcijski nadzor se vrši kao:

1) neposredni inspekcijski nadzor i

2) posredni inspekcijski nadzor.

Neposredni inspekcijski nadzor vrši se neposrednim uvidom u opšte i pojedinačne akte, uslove i način rada, proces rada, proizvode i drugu robu, isprave i druge dokumente, kao i obavljanjem drugih radnji u skladu sa svrhom inspekcijskog nadzora u organu čiji rad podliježe inspekcijskom nadzoru.

Posredni inspekcijski nadzor vrši se uvidom u dostavljene akte, podatke i drugu dokumentaciju organa čiji rad podliježe inspekcijskom nadzoru, ako se na taj način može nesporno utvrditi činjenično stanje.

Vršenje posrednog inspekcijskog nadzora ne isključuje mogućnost naknadnog vršenja neposrednog inspekcijskog nadzora.

Član 75

U obavljanju inspekcijskog nadzora inspektor je obavezan postupati tako da se ne ugrozi zakonom i drugim propisom određena službena tajna.

O svakom neposrednom inspekcijskom nadzoru inspektor je obavezan sačiniti zapisnik i u njemu navesti činjenično stanje utvrđeno inspekcijskim nadzorom.

Zapisnik se sačinjava po pravilima upravnog postupka, a dostavlja se rukovodiocu organa čiji rad podliježe inspekcijskom nadzoru.

Član 76

Kada u obavljanju inspekcijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis čije izvršenje nadzire, inspektor ima ovlaštenja i obavezu da naloži sljedeće mjere:

1) narediti da se utvrđeni nedostaci i nepravilnosti otklone u određenom roku;

2) narediti preduzimanje odgovarajućih upravnih radnji koje je pravno lice, organ uprave i institucija sa javnim ovlaštenjima obavezan da preduzme;

3) zabraniti preduzimanje radnji koje smatra da su u suprotnosti sa zakonom ili drugim propisom nad čijim sprovođenjem vrši nadzor;

4) izreći i naplatiti novčanu kaznu na licu mjesta, ako je za to zakonom ovlašten;

5) preduzeti druge upravne mjere i radnje za koje je zakonom i drugim propisom ovlašten.

Član 77

Ako inspektor utvrdi da je povredom zakona ili drugog propisa učinjena povreda radne dužnosti, prekršaj ili krivično djelo, dužan je da bez odgađanja:

1) u slučaju povrede radne dužnosti - pismeno upozna rukovodioca organa s učinjenom povredom radne dužnosti,

2) u slučaju počinjenog prekršaja - izda prekršajni nalog ili nadležnom sudu podnese zahtjev za utvrđivanje odgovornosti zbog počinjenog prekršaja,

3) u slučaju krivičnog djela - nadležnom tužilaštvu podnese prijavu zbog počinjenog krivičnog djela.

Član 78

O preduzimanju upravnih mjera iz člana 76. stav 1. tač. 1), 2) i 3) ovog zakona inspektor obavezno donosi rješenje. Osnov za donošenje rješenja predstavlja činjenično stanje utvrđeno u izvršenom inspekcijskom nadzoru.

Na rješenje iz stava 1. ovog člana ovlašteno lice ima pravo da izjavi žalbu nadležnom organu u roku od osam dana od dana prijema rješenja.

Rješenje po žalbi mora se donijeti najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema žalbe.

Protiv rješenja donesenog po žalbi iz stava 3. ovog člana, može se pokrenuti upravni spor kod Suda.

Član 79

O izvršenom inspekcijskom nadzoru i preduzetim upravnim mjerama iz člana 76. ovog zakona inspektor vodi evidenciju. Sadržaj i način vođenja evidencije propisuje ministar pravde.

Član 80

Inspektor može privremeno da oduzme dokumente i predmete koji u sudskom postupku mogu poslužiti kao dokaz, o čemu je dužan da izda potvrdu.

Član 81

Inspektor je obavezan da prati sprovođenje upravnih mjera naloženih rješenjem iz člana 78. ovog zakona i u granicama svojih ovlaštenja da obezbijedi njihovo sprovođenje.

Ako inspektor ne može obezbijediti sprovođenje upravnih mjera na način i u roku kako je rješenjem određeno, dužan je da o tome obavijesti bez odgađanja rukovodioca organa uprave koji je obavezan da preduzme mjere radi obezbjeđenja sprovođenja naloženih mjera.

Član 82

Inspektor može preduzimati i odgovarajuće preventivne aktivnosti u cilju sprečavanja nastupanja štetnih posljedica zbog nedostatka i nepravilnosti u sprovođenju zakona i drugih propisa čije izvršenje nadzire kao što su: upozorenje fizičkim i pravnim licima na obaveze iz propisa, ukazivanje na štetne posljedice, predlaganje mjera za otklanjanje njihovih uzroka i slično.

Organi uprave, institucije s javnim ovlašćenjima, druga pravna i fizička lica, kojima su rješenjem iz člana 78. ovog zakona naložene mjere, obavezni su postupati po navedenom rješenju.

2. Upravna inspekcija

Član 83

Poslove upravne inspekcije nad izvršavanjem ovog zakona, zakona koji se odnose na državne službenike i zaposlene organa uprave, upravni postupak i posebne upravne postupke, kao i kancelarijsko poslovanje u organima uprave vrši Ministarstvo pravde.

Poslovi upravne inspekcije obavljaju se i u drugim područjima u kojima je posebnim zakonom utvrđena nadležnost za obavljanje poslova upravne inspekcije.

Poslove upravne inspekcije iz stava 1. i 2. ovog člana neposredno vrše upravni inspektori.

Upravni inspektor je diplomirani pravnik VII stepena stručne spreme, odnosno nosilac kvalifikacije visokog obrazovanja prvog, drugog ili trećeg ciklusa Bolonjskog sistema studiranja vrednovanog s najmanje 240 ECTS bodova, sa položenim stručnim upravnim ispitom za državne službenike organa uprave, najmanje četiri godine radnog iskustva na upravnim poslovima, koji ispunjava i druge uslove propisane za rad državnih službenika.

Član 84

Upravni ispektor u vršenju inspekcijskog nadzora nad izvršavanjem zakona i drugih propisa vrši nadzor naročito u pogledu:

- ostvarivanja prava i pravnih interesa, javnih korporacija, komora, javnih preduzeća (društava), agencija i drugih pravnih lica u upravnom postupku;

- primjene propisa koji se odnose na organizaciju i način rada organa uprave;

- radnih odnosa u organima uprave i institucijama s javnim ovlašćenjima, te ispunjavanja uslova lica koja rade na poslovima upravnog rješavanja;

- rješavanja upravnih stvari u propisanim rokovima;

- pravilnosti primjene propisa u upravnom postupku;

- načina prikupljanja dokaza u upravnom postupku, a posebno dokaza koji se pribavljaju po službenoj dužnosti;

- sprovođenja izvršenja rješenja;

- pružanja pravne pomoći građanima, javnim korporacijama, komorama, javnim preduzećima (društvima), agencijama i drugim pravnim licima u upravnom postupku;

- vođenja evidencije o upravnim predmetima;

- primjene propisa o kancelarijskom poslovanju.

Član 85

Ako upravni inspektor utvrdi da utvrđene nepravilnosti i nedostaci u radu proizilaze iz razloga nestručnosti državnog službenika za obavljanje poslova na koji je raspoređen, predložiće rukovodiocu organa uprave da tog državnog službenika rasporedi na druge poslove.

Član 86

U vršenju neposrednog inspekcijskog nadzora upravni inspektor sastavlja zapisnik o izvršenom inspekcijskom nadzoru, koji naročito sadrži utvrđeno činjenično stanje i nepravilnosti i nedostatke u radu, te primjerak zapisnika dostavlja rukovodiocu organa uprave ili ustanove a po potrebi i Savjetu ministara.

Član 87

Ako upravni inspektor u vršenju inspekcijskog nadzora utvrdi da je povrijeđen zakon ili drugi propis dužan je donijeti rješenje i njime naložiti mjere iz člana 76. ovog zakona.

Rješenje iz stava 1. ovog člana upravni inspektor će donijeti u roku od 15 dana od dana izvršenog neposrednog inspekcijskog nadzora, odnosno kod posrednog inspekcijskog nadzora u roku od 15 dana od dana prijema u rad dostavljenih akata, podataka i druge dokumentacije organa čiji rad podliježe inspekcijskom nadzoru, ako se na taj način može nesporno utvrditi činjenično stanje.

Protiv rješenja iz stava 1. člana 78. ovog zakona rukovodilac organa uprave i institucije sa javnim ovlaštenjima može u roku od osam dana od dana prijema rješenja izjaviti žalbu ministru pravde.

Žalba na rješenje iz stava 1. ovog člana odgađa izvršenje rješenja.

Protiv rješenja ministra pravde može se pokrenuti upravni spor kod Suda.

Član 88

Ako upravni inspektor utvrdi da se povredama zakona i drugih propisa građanima, javnim korporacijama, komorama, javnim preduzećima (društvima), agencijama i drugim pravnim licima

onemogućava ostvarivanje njihovih prava i pravnih interesa u propisanim rokovima, ili na drugi način, obavezan je, da o tome, bez odgađanja pismeno upozna Savjet ministara, da ukaže na posljedice koje su iz takvog stanja nastupile ili bi mogle nastupiti i da predloži preduzimanje odgovarajućih mjera.

Član 89

Građani, javne korporacije, komore, javna preduzeća (društva), agencije i druga pravna lica imaju pravo da se, radi zaštite svojih prava utvrđenih ovim zakonom i drugim propisima, obraćaju usmeno ili pismeno upravnom inspektoru u svim slučajevima kad im se na bilo koji način otežava da brzo i jednostavno ostvaruju svoja prava i pravne interese ili izvršavaju svoje obaveze kod organa uprave, agencije ili institucije sa javnim ovlaštenjima, a naročito:

1) ako im se u zakonom propisanom roku ne rješavaju zahtjevi i žalbe u upravnom postupku;

2) ako se od njih traži da u upravnom postupku dokazuju činjenice uvjerenjima i drugim javnim ispravama koje je po službenoj dužnosti obavezan da pribavlja državni službenik koji vodi upravni postupak;

3) ako im se ne izvršavaju upravni akti doneseni radi ostvarivanja prava i pravnih interesa u upravnom postupku;

4) ako im se ne pruža pravna pomoć u ostvarivanju prava i pravnih interesa i u izvršavanju obaveza u upravnom postupku.

Upravni inspektor obavezan je odmah postupiti po zahtjevu iz stava 1. ovog člana na način utvrđen odredbama člana 73. stav 3. ovog zakona.

POGLAVLjE X - SREDSTVA ZA RAD ORGANA UPRAVE

Član 90

Sredstva za rad organa uprave iskazuju se u Budžetu, koji donosi Parlamentarna skupština, na prijedlog Predsjedništva, a na preporuku Savjeta ministara.

Sredstva za rad organa uprave čine: sredstva za plate i naknade, sredstva za materijal i usluge, kapitalni izdaci i programi posebne namjene.

Prihodi koje organi uprave ostvare svojom djelatnošću čine budžetska sredstva.

Sredstva za plate

Član 91

Organi uprave stiču sredstva za plate državnih službenika i zaposlenih, u skladu sa Pravilnikom o sistematizaciji poslova i zadataka kao i zavisno od broja i strukture zaposlenih.

Plate državnih službenika i zaposlenih u organima uprave uređuju se posebnim propisom donesenim na osnovu zakona.

Sredstva za materijal i usluge

Član 92

Sredstva za materijal i usluge služe za:

- nabavku potrošnog materijala, sitnog inventara i isplatu troškova grijanja;

- isplatu troškova za električnu energiju i održavanje čistoće u radnim prostorijama;

- isplatu troškova za poštansko-telefonske usluge, zakup i redovno održavanje prostorija;

- nabavku stručnih publikacija, literature i štampanje službenih materijala;

- isplatu putnih i drugih troškova koji predstavljaju lična primanja a koji se po posebnim propisima priznaju organima uprave;

- isplatu drugih troškova potrebnih za vršenje djelatnosti organa uprave;

- isplatu naknade za pokriće izdataka za ishranu državnih službenika i zaposlenih u toku rada, naknade za prevoz državnih službenika i zaposlenih na posao i sa posla, naknade za korištenje godišnjeg odmora i drugo;

- isplatu troškova osiguranja i drugih kapitalnih izdataka.

Član 93

Sredstva za materijal i usluge koji su zajednički za dva ili više organa uprave (grijanje, električna energija, održavanje radnih prostorija i sl.) dodjeljuju se, po pravilu, organu ili službi u čijem je djelokrugu vršenje poslova koji čine zajedničke troškove, o čemu odlučuje Savjet ministara na prijedlog ministra finansija i trezora.

Programi posebne namjene

Član 94

Programi posebne namjene služe za podmirenje određenih posebnih potreba u vezi sa radom organa uprave.

Sredstva za Programe iz posebne namjene mogu se koristiti neposredno iz Budžeta ili prenijeti na poseban račun organa uprave.

Kapitalni izdaci

Član 95

Kapitalni izdaci za:

- inventar i druge pokretne stvari;

- izdaci namijenjeni za nabavku opreme.

Član 96

Organ uprave može sredstva za kapitalne izdatke koristiti zajedno sa drugim organima uprave i drugim institucijama.

Savjet ministara može utvrditi da se pojedina sredstva iz stava 1. ovog člana obavezno zajednički koriste za sve organe uprave ili za dva ili više organa uprave i odrediti način zajedničkog korištenja tih sredstava.

Član 97

Ministarstvo finansija i trezora donosi propise i opšte akte o materijalno-finansijskom poslovanju organa uprave.

POGLAVLjE XI - PROPISI I DRUGI AKTI ORGANA UPRAVE

Član 98

Organi uprave donose opšte akte iz svoje nadležnosti u cilju omogućavanja izvršavanja zakona, te donose pojedinačne akte.

Organi uprave mogu donositi akte iz stava 1. ovog člana, samo kad su za to izričito ovlašteni zakonom.

Član 99

Opšti podzakonski pravni akti, u skladu s ovim zakonom, jesu: pravilnici, uputstva, naredbe i instrukcije.

Pravilnik je propis o sprovođenju, kojim se razrađuju pojedine odredbe zakona ili propisa koje donosi Savjet ministara, radi osiguranja pravilne primjene tih zakona ili propisa.

Uputstvom se određuje način na koji organi uprave i institucije s javnim ovlašćenjima izvršavaju pojedine odredbe zakona ili drugog propisa.

Naredbom se naređuje ili zabranjuje neko postupanje u konkretnoj situaciji, koja ima opšti značaj.

Instrukcijom se usmjerava organizacija poslova i način rada zaposlenih u organima uprave i institucijama s javnim ovlašćenjima na primjenu pojedinih odredaba zakona ili propisa koje donosi Savjet ministara.

Opšti akti iz st. 2, 3, 4. i 5. ovog člana objavljuju se u "Službenom glasniku BiH".

Rukovodilac organa uprave i institucije s javnim ovlašćenjima može odlučiti da se pojedini opšti podzakonski pravni akti iz ovog člana, doneseni za internu upotrebu, ne objavljuju u "Službenom glasniku BiH", s tim da se oni obavezno objavljuju na internetskoj stranici i na oglasnoj tabli organa uprave i institucije s javnim ovlašćenjima.

POGLAVLjE XII - NADZOR NAD SPROVOĐENjEM ZAKONA

Član 100

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Ministarstvo pravde, putem upravne inspekcije.

O načinu vršenja nadzora iz stava 1. ovog člana primjenjuju se odredbe od čl. 83. do 89. ovog zakona.

POGLAVLjE XIII - PRIMJENjIVANjE ODREDABA OVOG ZAKONA NA INSTITUCIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Član 101

Odredbe ovog zakona o sredstvima za rad organa uprave primjenjuju se na institucije Bosne i Hercegovine koje se finansiraju iz budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine, ako za pojedine institucije zakonom nije drugačije određeno.

Odredbe ovog zakona o rukovodiocima organa uprave, njihovim zamjenicima i rukovodećim državnim službenicima shodno se primjenjuju na rukovodioce, njihove zamjenike i rukovodeće državne službenike u stručnim službama organa uprave i drugih organa, ako zakonom nije drugačije određeno.

POGLAVLjE XIV - KAZNENE ODREDBE

Član 102

Novčanom kaznom od 2.000 KM do 8.000 KM kazniće se za prekršaj institucije s javnim ovlašćenjima:

- ako na zahtjev organa uprave ne dostavi izvještaj, podatke i informacije iz oblasti svoje djelatnosti (član 26. stav 2. i član 38. stav 2.);

- ako zahtjev stranaka ne rješavaju u propisanim rokovima (član 39.);

- ako ne postupe po podnesenoj predstavci, prijedlogu ili pritužbi stranke i u propisanom roku ne daju pismeni odgovor (član 41.);

- ako po službenoj dužnosti ne pribavljaju uvjerenja i druge javne isprave o činjenicama o kojima se vodi službena evidencija ili ako zahtijevaju da stranke pribavljaju ta uvjerenja i javne isprave (član 42.);

- ako inspektoru onemogućavaju vršenje inspekcijskog nadzora i ne daju mu potrebne podatke i obavještenja (član 74. stav 3.);

- ako ne postupe po preventivnim mjerama inspektora ili po rješenju inspektora (čl. 76. i 78.);

- ako se građanima i institucijama s javnim ovlašćenjima onemogućava ili otežava ostvarivanje njihovih prava i pravnih interesa (član 89. stav 1. ovog Zakona).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 200 KM do 1.000 KM i odgovorno lice u organu uprave, agenciji ili instituciji sa javnim ovlaštenjima.

Novčanom kaznom od 200 KM do 1.000 KM kazniće se upravni inspektor ako ne postupi po zahtjevu iz člana 89. stav 2. ovog zakona.

Član 103

Novčanom kaznom od 1.000 KM do 4.000 KM kazniće se za prekršaj institucije s javnim ovlašćenjima, ako organu uprave ne dostavi u propisanom roku tražene podatke ili akte u vezi sa postupanjem u upravnom postupku, vršenju upravnog nadzora ili praćenjem stanja u određenoj oblasti.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se novčanom kaznom od 200 KM do 800 KM i odgovorno lice u instituciji s javnim ovlašćenjima.

Član 104

Novčanom kaznom od 150 KM do 500 KM kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu uprave ako ne postupi po odredbama čl. 11., 35., 39., 41., 42., 43., 70., 79., 81. i članu 89. ovog zakona.

Član 105

Odgovornim licem u organu uprave u smislu čl. 102. do 104. ovog zakona smatra se rukovodilac organa uprave, inspektor, kao i državni službenik koji je zadužen da neposredno izvrši određeni posao, a nije izvršio taj posao ili je izvršio radnju suprotno datoj obavezi.

Član 106

Postupak za prekršaje po odredbama ovog zakona sprovodi institucija određena zakonom.

Sredstva koja organi iz stava 1. ovog člana naplate izricanjem novčanih kazni u prekršajnom postupku, koji sprovedu na osnovu ovog zakona ili drugog zakona, prihodi su Budžeta.

POGLAVLjE XV - ZAVRŠNE ODREDBE

Član 107

Savjet ministara propisaće načela za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa uprave, kao i kancelarijsko poslovanje u organima uprave u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ministar pravde donijeće Pravilnik o formi i sadržaju iskaznice inspektora organa uprave Bosne i Hercegovine i sadržaju i načinu vođenja evidencije o izvršenim inspekcijskim pregledima, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rukovodioci organa uprave koji su u skladu sa odredbama člana 61. ovog zakona ovlašteni za donošenje propisa za sprovođenje pojedinih odredbi ovog zakona donijeće te propise u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 108

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da se primjenjuje Zakon o državnoj upravi u Republici Bosni i Hercegovini ("Službeni list RBiH", broj 26/93, prečišćen tekst).

Član 108a

Ovlašćuje se Ustavnopravna komisija Predstavničkog doma da u saradnji sa Ustavnopravnom komisijom Doma naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine pripremi prijedlog službenog prečišćenog teksta Zakona o upravi i dostavi ga domovima Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine radi utvrđivanja službenog prečišćenog teksta Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 109

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objaviće se i u "Službenim novinama Federacije BiH" i u "Službenom glasniku Republike Srpske".